

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Cyrlometodějská teologická fakulta

Posudek disertační práce

Autor práce: Mgr. Martin Piętak

Název práce: *Místo Bible v katechezi dětí školního věku (Perspektiva Slezské církve evangelické a. v.)*

Místo a rok podání: Evangelická teologická fakulta UK, Praha 2006

Předložená disertace (o rozsahu 250 stran vlastního textu) představuje ucelené pojednání v souladu s titulem práce.

Autor předřazuje obsah a anotaci svého díla (v českém, anglickém a německém jazyku), za textem pak uvádí mimořádně bohatou bibliografii a seznam používaných zkratk, za nimiž následují ještě tři přílohy. Množství odkazů na literaturu včetně dalších citací pocházejících z elektronických zdrojů v poznámkovém aparátu svědčí o serióznosti, s jakou doktorand sleduje vědeckou diskusi i nejnovější poznatky zvoleného oboru.

V úvodu seznamuje autor mj. s motivy, které jej vedly k volbě tematiky, jíž se zabývá. Svůj badatelský záměr zdůvodňuje hledáním odpovědí na závažné otázky a problémy, spojené s rolí a používáním Bible v katechezi dětí školního věku ve Slezské církvi evangelické a. v., a doplňuje jej formulacemi hypotéz, jež přijal za východisko své práce.

Ještě před hlavní částí práce vhodně vkládá kapitulu týkající se vymezení základních pojmů. Zde mj. správně připomíná existenci rozdílu mezi výukou náboženství a katechezí. Při formulaci charakteristiky a cíle výuky náboženství (ve srovnání s katechezí) v katolické církvi se nicméně neopírá o žádný z oficiálních dokumentů této církve, nýbrž odvolává se pouze na jednu autorku - pedagožku náboženské výchovy. Vzhledem k autoritě těchto dokumentů, jejich relativně snadné dostupnosti a vzhledem k příspěvkům na toto téma ze strany katechetiky by oponenta zajímalo, co vedlo autora při volbě odkazu v této otázce k takové redukci a ke konstatování, že v současných českých a slovenských publikacích (včetně katolických) se zřetelnější rozlišování mezi výukou náboženství a katechezí neobjevuje (srov. str. 25).

Nejrozsáhlejší a hlavní část práce je rozčleněna do čtyř oddílů podle čtyř zvolených přístupů k pojednávanému tématu. První z nich (historická perspektiva) obsahuje šest kapitol týkajících se místa Bible v dějinách katecheze. Text svědčí o velmi dobré orientaci autora

v dané oblasti včetně nevšední znalosti dějinné situace katecheze s Bibli ve Slezské církvi evangelické a. v. v těšínském regionu. Oponent rovněž oceňuje sondu autora do pedagogiky náboženské výchovy ve 20. století v Německu a v U.S.A. V této souvislosti, aniž by zamýšlel vytýkat práci to, co v ní není, dovoluje si položit otázku, jaký názor má autor na novější příspěvky k bádání v této oblasti (např. ELIAS, John L. *A history of Christian education: Protestant, Catholic and Orthodox perspectives*. Malabar, Florida : Krieger Publishing Company, 2002).

Druhý hlavní oddíl (teologická perspektiva) je zastoupena jedinou kapitolou o rozsahu pouhých 14 stran, což působí už vzhledem k rozsahu ostatních oddílů dojmem určité disproporce. V pojednání o hermeneutických přístupech a metodách jsou citováni dva vynikající odborníci (M. Oeming a P. Pokorný). Oponenta potěšilo, že autor zná a zmiňuje i dokument Papežské biblické komise *Výklad Bible v církvi*. Vzhledem k obsahu podkapitoly o vztahu Starého a Nového zákona pak poněkud překvapuje, že už nezmiňuje jiný dokument této komise, *Židovský národ a jeho svatá Písma v křesťanské Bibli*, který vyjadřuje postoje, přijatelné (dle názoru oponenta) i pro křesťany mimokatolických vyznání.

Ve třetím hlavním oddílu oponent vysoce hodnotí zejména autorův vlastní, byť skromný výzkum ke zvolené tématice.

V posledním, avšak nejrozsáhlejším oddílu (didaktická perspektiva) věnuje autor pozornost všem hlavním kategoriím biblické didaktiky. Rozsah i způsob zpracování této části nenechá snad žádného čtenáře na pochybách o doktorandově rozhledu a kompetenci. Oponenta by nicméně zajímalo, zda autor zná i revidovanou Bloomovu taxonomii, tak jak je navržena v publikaci ANDERSON, L.W. a KRATHWOHL, D. R. (Eds.). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives* z roku 2001.

Svou povahou je disertační práce odborným textem. O splnění tohoto kriteriia svědčí mimo jiné velké množství citované české, ale i cizojazyčné literatury a prvky diskuse s odborníky v oboru, v nichž se autor neobává jasně formulovat vlastní úsudek.

Jazyková i grafická úprava práce je výmluvným dokladem autorovy pečlivosti. Jen sporadicky se v ní vyskytují chyby (zejm. v interpunkci, ale i v pádových koncovkách, či vynechání písmene, např. str. 135, 228). V poznámkovém aparátu výjimečně schází odkaz na originální pramen důležitých výpovědí v hlavním textu (např. na str. 45-46 se zdá vhodnější citovat přímo z čes. překladu *Apoštolská Tradice*, Refugium, 2000, podobně jako Augustinovo dílo z překladu *Katechetické spisy*, Krystal OP, 2005; na str. 102 se oponentovo

doporučení týká posledního odstavce; na str. 125-126 je u Ebelingových tvrzení uvedena pouze citace „z druhé ruky“).

Sám titul práce obsahuje Bibli na prvním místě. Tomuto důrazu odpovídají další (byť ne příliš četné) odkazy na samotný biblický text v hlavních částech disertace. V této souvislosti se oponent domnívá, že i v členění bibliografie si Bible, jejíž překlad autor používá, zaslouží samostatnou položku (už z toho důvodu, že zařazení titulu *Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Český ekumenický překlad* mezi monografie působí poněkud rozpaky).

Závěr:

Celkově mám za to, že se autorovi podařilo dosáhnout cíle, který si vytýčil. Předložená práce splňuje podle mého názoru požadavky, které jsou kladeny na disertační práci.

Navrhuji práci k obhajobě.

V Olomouci dne 19. ledna 2007

doc. Dr. Ludvík Dřímál, Th.D.